

ບົດຄວາມສະບັບທີ II

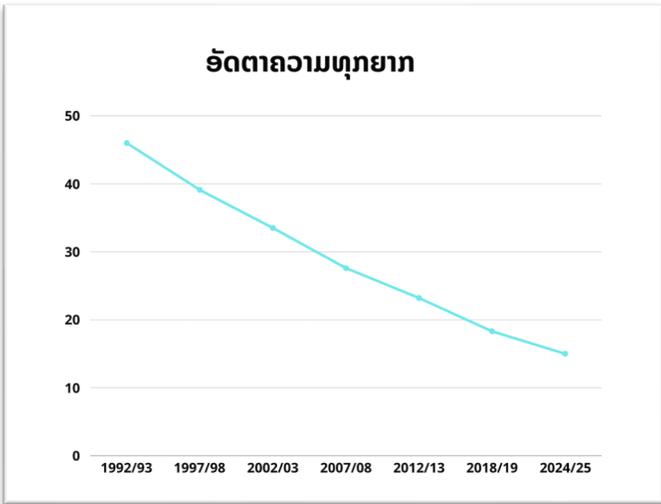
ໃນຫົວຂໍ້: “ການກະກຽມຄວາມພ້ອມ, ກາລະໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ໃນການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ”

ໂດຍສືບຕໍ່ຈາກບົດຄວາມສະບັບທໍາອິດ ຄັ້ງວັນທີ 10 ກໍລະກົດ 2025 ກ່ຽວກັບ ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ໃນບົດຄວາມສະບັບນີ້ ບັນດາທ່ານຜູ້ອ່ານ ຈະໄດ້ຮັບຊາບຂໍ້ມູນລະອຽດເພີ່ມເຕີມ ກ່ຽວກັບ ການກະກຽມຄວາມພ້ອມ, ກາລະໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ໃນການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ.

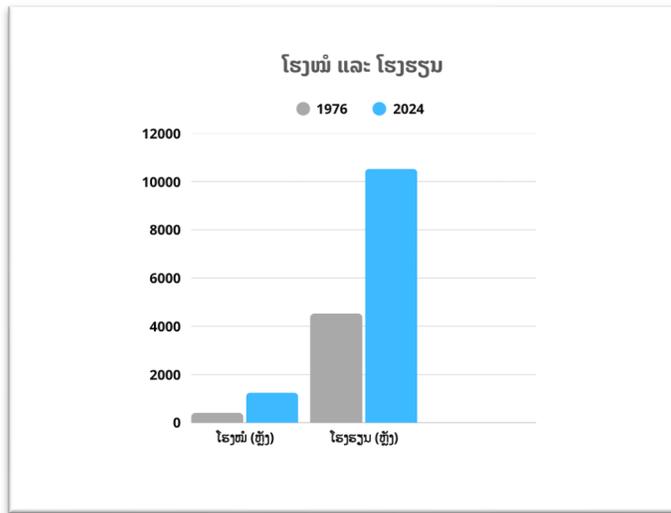
ທ່ານຄິດບໍ່ວ່າ, ກ່ອນປະເທດໃດໜຶ່ງຈະຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ຕ້ອງມີການກະກຽມຄວາມພ້ອມແນວໃດ?, ໄດ້ປະເມີນ ກ່ຽວກັບ ກາລະໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ແນວໃດແດ່? ແລະ ກ່ອນຈະອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ, ສປປ ລາວ ໄດ້ຮ່ວມມືກັບ ອົງການ ສະຫະປະຊາຊາດ (ສປຊ) ໃນການກະກຽມຄວາມພ້ອມດ້ານຕ່າງໆ ຕາມມາດຖານຂອງ ອົງການ ສປຊ, ລວມທັງການປະເມີນຮອບດ້ານວ່າ ສປປ ລາວ ຈະພົບພໍ້ກັບ ກາລະໂອກາດ ແລະ ປະເຊີນກັບສິ່ງທ້າທາຍຫຍັງແດ່? ເຊິ່ງບັນດາຄໍາຖາມເຫຼົ່ານີ້ ຈະໄດ້ຮັບຄໍາຕອບ ແລະ ການອະທິບາຍ ຈາກບົດຄວາມນີ້.

ການກະກຽມຄວາມພ້ອມໃນການອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ (LDC) ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນປີ 2026

ພາຍຫຼັງ ການສະຖາປະນາ ສປປ ລາວ ໃນວັນທີ 02 ທັນວາ 1975, ພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ໄດ້ນໍາພາປະເທດຊາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 02 ໜ້າທີ່ ຍຸດທະສາດ ຄື: ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ. ສິ່ງທີ່ສໍາຄັນ, ພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ໄດ້ຖືເອົາການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ເປັນບຸລິມະສິດສູງສຸດ ໃນການສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ. ໂດຍຜ່ານການປະຕິບັດພາລະກິດດັ່ງກ່າວ ຜ່ານມາໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກ ຫຼຸດລົງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ, ເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມ, ໂຮງຮຽນ ແລະ ໂຮງໝໍ ໃນທົ່ວປະເທດ ໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບໃຫ້ດີຂຶ້ນ ທັງໃນດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນະພາບ. ຖ້າປຽບທຽບບາງຕົວເລກຊີ້ວັດ ແຕ່ອະດີດ ຈົນເຖິງປະຈຸບັນ ເຫັນວ່າ: ໃນປີ 1976, ເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມ ມີຄວາມຍາວ 11, 462 ກິໂລແມັດ (ທາງປູຍາງ 1,427 ກິໂລແມັດ); ໂຮງຮຽນຈໍານວນ 4,527 ແຫ່ງ; ໂຮງໝໍ ຈໍານວນ 406 ແຫ່ງ, ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກເທົ່າກັບ 46% (ອີງໃສ່ຜົນການສໍາຫຼວດຄັ້ງທໍາອິດ ໃນປີ 1992/1993). ມາຮອດປີ 2023-2024, ເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມ ມີຄວາມຍາວເພີ່ມຂຶ້ນຮອດ 59,964 ກິໂລແມັດ (ທາງປູຍາງ 11,878 ກິໂລແມັດ, ທາງເບຕິງ 910 ກິໂລແມັດ, ອັດສະພານ 1,430 ກິໂລແມັດ); ຈໍານວນໂຮງຮຽນ ເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 10,526 ແຫ່ງ ແລະ ໂຮງໝໍ ມີຈໍານວນ 1,242 ແຫ່ງ; ອັດຕາຄວາມທຸກຍາກຫຼຸດລົງຢັ້ງເຫຼືອ 15% (ອີງໃສ່ການສໍາຫຼວດລ່າສຸດ ໃນປີ 2024/2025). ບັນດາຕົວເລກດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຜົນງານບາງສ່ວນທີ່ພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ຍາດມາໄດ້ເຊິ່ງເປັນພື້ນຖານອັນສໍາຄັນ ໃນການກ້າວອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ.

ຂໍ້ມູນຈາກ: ກະຊວງການເງິນ. (2025). ບົດລາຍງານ: ການສໍາຫຼວດການຊົມໃຊ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ ຄັ້ງທີ 7 ປີ 2024/2025.

ຂໍ້ມູນຈາກ: ກະຊວງການເງິນ. (2024). ສະຖິຕິປະຈຳປີ 2024 (Statistical Year Book 2024). ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ.

ຄະນະກຳມະການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. (2005). ຂໍ້ມູນສະຖິຕິຕົ້ນຕໍ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ປີ 1975-2005. ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ.

ໃນຕະຫຼອດໄລຍະຜ່ານມາ, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ໄດ້ກຳນົດນະໂຍບາຍລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກຂອງປະຊາຊົນ ລາວບັນດາເຜົ່າ ເປັນບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດ, ພ້ອມທັງ ວາງຄາດໝາຍສູ້ຊົນ ແລະ ສຸມທຸກຄວາມພະຍາຍາມ ເພື່ອນຳພາ ປະເທດຊາດຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ເຊິ່ງເລີ່ມແຕ່ຊຸມປີ 2000 ເປັນຕົ້ນມາ. ນິຍາມຂອງປະເທດ ດ້ອຍພັດທະນາແມ່ນ “ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (Least Developed Countries ຫຼື LDCs) ແມ່ນປະເທດທີ່ມີລາຍ ຮັບຕໍ່າ ແລະ ປະເຊີນກັບອຸປະສັກທາງດ້ານໂຄງສ້າງ ຢ່າງໜັກໜ່ວງຕໍ່ການພັດທະນາ, ເຊິ່ງມີຄວາມບອບບາງທີ່ສຸດຕໍ່ຜົນ ກະທົບທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງ ມີຊັບສິນມະນຸດໃນລະດັບຕໍ່າ ”. ພາຍຫລັງການປະເມີນ ຂອງ ຄະນະກຳມະການນະໂຍບາຍດ້ານການພັດທະນາຂອງ ອົງການ ສປຊ (The Committee for Development Policy ຫຼື CDP), ສປປ ລາວ ສາມາດຜ່ານເງື່ອນໄຂໃນການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ສາມຄັ້ງ ຕິດຕໍ່ກັນຄື ໃນປີ 2018 (ຜ່ານສອງໃນສາມເງື່ອນໄຂ), ໃນປີ 2021 ແລະ 2024, ເຊິ່ງໃນປີ 2024 ແມ່ນ: 1) ລາຍຮັບແຫ່ງ ຊາດ (GNI) ບັນລຸໄດ້ \$2,503 ຫຼ (ມາດຖານ ສປຊ ແມ່ນ \$1,306 ຂຶ້ນໄປ); 2) ດັດສະນີພັດທະນາມະນຸດ (HAI) ແມ່ນ 74.8 ຫຼ (ມາດຖານ ສປຊ ແມ່ນ 66 ຫຼື ຫຼາຍກວ່າ) ແລະ 3) ດັດສະນີຄວາມບອບບາງດ້ານເສດຖະກິດ (EVI) ແມ່ນ 29.8 ຫຼ (ມາດຖານຂອງ ສປຊ ແມ່ນ 32 ຫຼື ໜ້ອຍກວ່າ).

ເນື່ອງຈາກຜົນກະທົບຈາກການລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19 ໃນຜ່ານມາ ບວກກັບ ສະພາບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການເງິນ ແລະ ວິກິດການຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນພາກພື້ນ ແລະ ໃນໂລກ ທີ່ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ສະພາບ ການພັດທະນາໃນທົ່ວໂລກ ລວມທັງ ສປປ ລາວ, ເຮັດໃຫ້ການພັດທະນາໃນດ້ານຕ່າງໆ ພົບກັບສິ່ງທ້າທາຍ ໃນການຟື້ນຟູ ເສດຖະກິດ ແລະ ການພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ບັນດາປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. ອີງໃສ່ສະພາບດັ່ງກ່າວ, ສະມັດຊາໃຫຍ່ ອົງການ ສປຊ ຈຶ່ງໄດ້ຮັບຮອງເອົາຍັດຕິເລກທີ A/RES/76/8, ລົງວັນທີ 29 ພະຈິກ 2021 ເພື່ອຂະຫຍາຍໄລຍະເວລາໃນ ການຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ຈາກປົກກະຕິ 3 ປີ ອອກເປັນ 5 ປີ, ໝາຍຄວາມວ່າ ສປປ ລາວ ມີ ເວລາເພື່ອກະກຽມຄວາມພ້ອມເພື່ອຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ຈົນເຖິງປີ 2026 ແລະ ມີໄລຍະຂ້າມ ຜ່ານຮອດປີ 2029.

ອີງຕາມຜົນການປະເມີນຂອງອົງການ ສປຊ ໃນປັດຈຸບັນ, ສປປ ລາວ ແມ່ນຖືກສະເໜີ ຫຼື ແນະນຳ (Recommended) ໃຫ້ອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ ພາຍໃນປີ 2026 ພ້ອມກັບ ບັງກລາເທດ ແລະ ເນປານ ໂດຍປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນຮັບຮອງຢ່າງເປັນທາງການໂດຍຜ່ານ ສະພາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ສປຊ (ECOSOC) ແລະ ສະມັດຊາໃຫຍ່ ສປຊ (UN General Assembly). **ຫມາຍຄວາມວ່າ: ການທີ່ປະເທດໃດໜຶ່ງຈະຖືກບັນຈຸເຂົ້າ ຫລື ໃຫ້ອອກຈາກບັນຊີປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ນັ້ນແມ່ນຕັດສິນ ໂດຍຜ່ານກົນໄກຂອງ ອົງການ ສປຊ, ບໍ່ແມ່ນລັດຖະບານ ປະເທດໃດໜຶ່ງ ຈະສາມາດກຳນົດໄດ້ເອງ.**

ເພື່ອກະກຽມຄວາມພ້ອມໃນການຫລຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ, ໃນປີ 2023 ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ຮ່ວມກັບອົງການເຄືອຂ່າຍ ສປຊ ໄດ້ສ້າງແຜນຍຸດທະສາດ ເພື່ອຂ້າມຜ່ານອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ (The Smooth Transition Strategy For LDC Graduation in 2026 and Beyond ຫຼື STS). ໜຶ່ງໃນສາມເປົ້າ. ໝາຍຫຼັກ ຂອງແຜນຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເພື່ອຮັບປະກັນການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາໄດ້ຢ່າງໂລ່ງລ່ຽນ ດັ່ງທີ່ ອົງການ ສປຊ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ວ່າ: “ການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ບໍ່ຄວນສົ່ງຜົນກະທົບ ແລະ ກົດຂວາງແຜນການ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການພັດທະນາຂອງປະເທດໃດໜຶ່ງ”. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ແລະ ວົງຄະນະຍາດສາກົນ ຍັງມີພັນທະ ເພື່ອສືບຕໍ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອປະເທດເຫຼົ່ານັ້ນ ໃນຖານະທີ່ຍັງເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ ໄປຈົນກວ່າຈະຖືກລຶບຊື່ອອກຈາກບັນຊີດັ່ງກ່າວ ຢ່າງເປັນທາງການ”. ໃນປັດຈຸບັນ, ກົມອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ, ໃນຖານະກອງເລຂາ, ໄດ້ຮ່ວມກັບອົງການເຄືອຂ່າຍ ສປຊ ປະຈຳ ສປປ ລາວ ພວມກະກຽມດຳເນີນການປະເມີນຄວາມພ້ອມຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການຫລຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງຈະເປັນການປະເມີນສະເພາະສຳລັບ ສປປ ລາວ ແລະ ຄາດວ່າຈະໃຫ້ສຳເລັດການປະເມີນດັ່ງກ່າວໃນທ້າຍປີ 2025 ນີ້.

ໂດຍຜ່ານການປະເມີນສະພາບເສດຖະກິດ ຂອງ ສປປ ລາວ ຂອງບັນດາອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB), ໃນປີ 2024 ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ຂະຫຍາຍຕົວໃນລະດັບ 4.0%, ສ່ວນກອງທຶນການເງິນສາກົນ (IMF) ແມ່ນຂະຫຍາຍຕົວໃນລະດັບ 4.3% ແລະ ທະນາຄານໂລກ (WB) ຂະຫຍາຍຕົວໃນລະດັບ 4.1%. ສ່ວນຂໍ້ມູນຂອງສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, ຕົວເລກ GDP ຂອງ ສປປ ລາວ, ໃນປີ 2024 ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍລວມໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວໃນລະດັບ 4.3% ເຊິ່ງຢູ່ໃນຈັງຫວະທ່ວງທ່າທີ່ດີ ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນເລັກນ້ອຍ ຖ້າທຽບໃສ່ປີຜ່ານມາ ແມ່ນ 4.2%. ສ່ວນລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ໃນປີ 2024 ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 325,287 ຕື້ກີບ, ປີ 2012 ແມ່ນ 158,293 ຕື້ກີບ, ໂດຍລວມເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຍັງຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ, ຖ້າເບິ່ງຈາກການຂະຫຍາຍຕົວຂອງໂຄງປະກອບເສດຖະກິດ ເຫັນວ່າ ຂະແໜງການທີ່ຂະຫຍາຍຕົວສູງ ໃນປີ 2024 ແມ່ນ ຂະແໜງການບໍລິການ (ທີ່ພັກອາໄສ ແລະ ຮ້ານອາຫານ), ຂະແໜງການຂົນສົ່ງ ແລະ ສາງສິນຄ້າ ຂະຫຍາຍຕົວ 20.6% ແລະ 15.7% ຕາມລຳດັບ. ການປະກອບສ່ວນຂອງຂະແໜງເສດຖະກິດ ເຂົ້າໃນການເຕີບໂຕລວມບັນລຸໄດ້ 4.3% ເຊິ່ງຂະແໜງທີ່ພື້ນເດັ່ນ ແມ່ນ ພະລັງງານໄຟຟ້າ, ຂະແໜງການຄ້າ (ຂາຍຍົກ-ຂາຍຍ່ອຍ) ແລະ ຂະແໜງການກໍ່ສ້າງ ປະກອບສ່ວນໃນລະດັບ 0.8%, 0.7% ແລະ 0.6% ຕາມລຳດັບ. ສ່ວນອີກ 3.3% ແມ່ນການບໍລິການປະເພດອື່ນໆ.

ກາລະໂອກາດໃນການອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ, ຄາດຄະເນດ້ານບວກໃນໄລຍະຍາວ

ການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍລວມຂອງ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, ສອດຄ່ອງກັບມະຕິຂອງກົມການເມືອງສູນກາງພັກ ເລກທີ 04/ກມສພ ວ່າດ້ວຍ ການສ້າງເສດຖະກິດ ເອກະລາດ ເປັນເຈົ້າຕົນເອງ ຫຼື ສອຈ ແລະ ຄຽງຄູ່ກັບຄວາມມຸ່ງມາດປາດຖະໜາໃນໄລຍະຍາວຂອງປະເທດ, ກຳນົດໄວ້ໃນວິໄສທັດ 2030 ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ລວມທັງ ແນວທາງການພັດທະນາແບບສີຂຽວ, ຍືນຍົງ ແລະ ເອົາປະຊາຊົນເປັນໃຈກາງ, ທັງສອດຄ່ອງ ແລະ ຈະຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າ ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ X ສຳລັບຊຸມປີຕໍ່ໜ້າ. ສະນັ້ນ, ການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ຈະເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນເສັ້ນທາງແຫ່ງການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະໃໝ່ ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ ການເປັນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ກ້າວຈາກປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບຕໍ່າ ໄປສູ່ປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບປານກາງຕໍ່າ (From low income country to lower-middle income country) ຄືກັບບາງປະເທດໃນພາກພື້ນ ເຊັ່ນ: ຫວຽດນາມ, ອິນໂດເນເຊຍ ແລະ ຟີລິບປິນ.

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX ໄດ້ລະບຸເຖິງຜົນປະໂຫຍດໃນການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ, ເຊິ່ງການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ ຈະເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ມີພາບພົດໃໝ່ທີ່ດີຂຶ້ນໃນເວທີພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ເພີ່ມທະວີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ການຍອມຮັບຂອງສາກົນ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ ສປປ ລາວ ສາມາດເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງທຶນທາງດ້ານການຄ້າ (Commercial Finance) ແລະ ການລົງທຶນໂດຍກົງຂອງຕ່າງປະເທດ (FDI) ເຊິ່ງຈະນຳເອົາຜົນປະໂຫຍດໃນຫຼາຍດ້ານ ເພື່ອການພັດທະນາປະເທດຊາດ.

ການສ້າງແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ໃນປີ 2026 ແລະ ຫຼັງປີ 2026 ຍັງປະເມີນເຖິງກາລະໂອກາດ ໃນການດຶງດູດການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ການຮ່ວມມື ໃນຮູບແບບໃຫມ່ ລະຫວ່າງ ລັດຖະບານ ແລະ ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນ ລວມທັງ ພາກເອກະຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ຄູ່ຮ່ວມມື ໃຕ້-ໃຕ້ ແລະ ອື່ນໆ ເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາທີ່ຮີບດ່ວນ ແລະ ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ທ່ວງທ່າດ້ານການພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ.

ການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຈະອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຍົກລະດັບການຮ່ວມມື ເພື່ອຊຸກຍູ້ ແລະ ຂົນຂວາຍຄູ່ຮ່ວມມື ເພື່ອໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີໃຫມ່, ເພີ່ມທະວີການປະສານງານກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ສ້າງຄູ່ຮ່ວມງານທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ການຄ້າໃນຮູບແບບໃໝ່, ຍັງສາມາດສືບຕໍ່ການນຳໃຊ້ບັນດາມາດຕະການສະໜັບສະໜູນພິເສດຈາກສາກົນ ໃນໄລຍະກະກຽມ ແລະ ໄລຍະຂ້າມຜ່ານ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍເລັ່ງລັດການຫັນປ່ຽນ ແລະ ປັບປຸງບັນດາຂະແໜງການເສດຖະກິດ ໃຫ້ສາມາດຍົກລະດັບແຂ່ງຂັນ ແລະ ເຂົ້າເຖິງຕ່ອງໂສ້ການຕອບສະໜອງ ໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ໃນອະນາຄົດ.

ສປປ ລາວ ຈະມີຄວາມອາດສາມາດໃນການຜະລິດສິນຄ້າ ອີງຕາມທ່າແຮງຂອງຕົນ ເພື່ອກຽມພ້ອມໃນການແຂ່ງຂັນ ທັງຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສາກົນ ໃຫ້ຫລາຍຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານການນຳໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ນະວັດຕະກຳໃໝ່ ຈາກການເຂົ້າເຖິງ ທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີ ແຫ່ງ ສປຊ The United Nations Technology Bank For LDCs) ເພື່ອເສີມສ້າງມາດຕະຖານ, ຄຸນນະພາບ, ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມດ້ານການດຳເນີນທຸລະກິດ ແລະ ພັດທະນາຄວາມສາມາດໃນການສົ່ງອອກ, ເຊິ່ງທັງຫມົດ ຈະຊ່ວຍດຶງດູດການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີລາຍຮັບເພີ່ມຂຶ້ນ. ບັນດາຂະແໜງການຕ່າງໆ ຈະຕ້ອງໄດ້ປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບ ແລະ ສາມາດກຸ້ມຕົວເອງຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງຈະສົ່ງຜົນດີຕໍ່ເສດຖະກິດພາຍໃນປະເທດ ພ້ອມທັງ ປະກອບສ່ວນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ການສ້າງເສດຖະກິດເອກະລາດ ເປັນເຈົ້າຕົນເອງ (ສອຈ) ໄປໃນຕົວ.

ການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ຈະເຮັດໃຫ້ພາບພົດຂອງ ສປປ ລາວ ດີຂຶ້ນໃນເວທີ ສາກົນ ແລະ ສ້າງບັນຍາກາດທີ່ດີດ້ານການລົງທຶນ, ໄດ້ຮັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ ເຊິ່ງຈະສາມາດດຶງດູດການລົງທຶນຂອງ ຕ່າງປະເທດ(FDI) ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊັ່ນດຽວກັນກັບປະເທດທີ່ຫາກໍ່ຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວໃນຜ່ານມາ ເຊັ່ນ: ກາໂບ ແວກ (Cabo Verde) ໃນປີ 2007, ມານດີບ (Maldives) ໃນປີ 2011, ຊາມົວ (Samoa) ໃນປີ 2014 ເຊິ່ງ ບັນດາຂະແໜງການທີ່ມີທ່າແຮງຢູ່ໃນປະເທດດັ່ງກ່າວ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ ຂະຫຍາຍຕົວຂຶ້ນຫຼາຍເທົ່າຕົວ ເຊິ່ງລາຍຮັບຈາກການທ່ອງທ່ຽວ ໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ເຊັ່ນ: ກາໂບ ແວກ ແມ່ນ 25%, ມານດີບ 21%, ຊາມົວ 23% ຕາມລຳດັບ, ສາມາດດຶງດູດການລົງທຶນຈາກ ຕ່າງປະເທດຫຼາຍຂຶ້ນ, ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ໃຫ້ປະຊາຊົນມີລາຍຮັບດີຂຶ້ນ ແລະ ສົ່ງຜົນໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງປະເທດ ຂະຫຍາຍຕົວ.

ຄາດຄະເນຜົນກະທົບ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ຫຼັງອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ໃນທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ

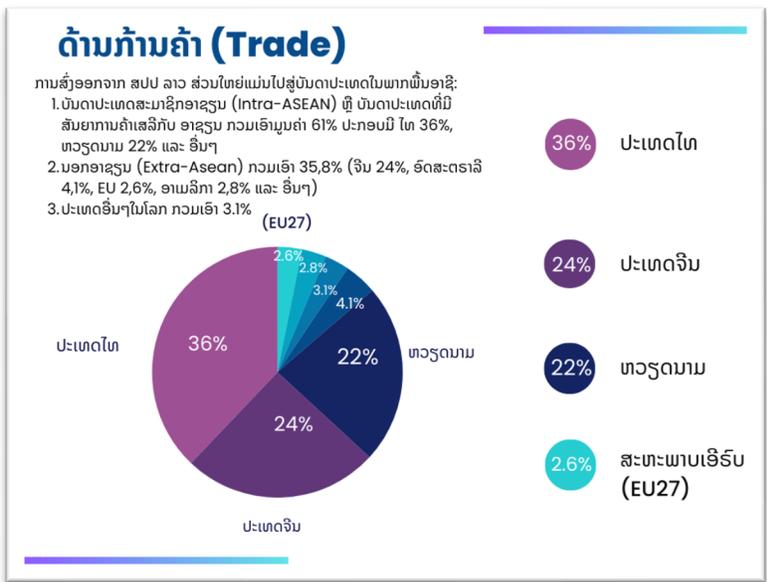
ອົງການ ສປຊ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດມີຂຶ້ນ ຈາກການສູນເສຍການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ແລະ ມາດຕະການສະໜັບສະໜູນພິເສດຈາກ ສາກົນ ພາຍຫຼັງຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ. ຜົນຂອງການສຶກສາດັ່ງກ່າວ ໄດ້ຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນບົດ ວິໄຈການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາຂອງ ສປປ ລາວ. ໂດຍລວມແລ້ວ ເຫັນວ່າ ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫນັກຫນ່ວງພາຍຫຼັງການຫຼຸດພື້ນ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ໄລຍະຜ່ານມາ ສປປ ລາວ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອຍອີງ ແລະ ນຳໃຊ້ມາດຕະການການສະໜັບສະໜູນພິເສດຈາກສາກົນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ, ເຊິ່ງລາຍລະອຽດການ ຄາດຄະເນຜົນກະທົບທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ ໃນດ້ານຕ່າງໆ ສາມາດສັງລວມໄດ້ດັ່ງນີ້:

ດ້ານກ້ານຄ້າ (Trade)

ການສົ່ງອອກຈາກ ສປປ ລາວ ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນໄປສູ່ບັນດາປະເທດໃນພາກພື້ນອາຊີ ໂດຍສະເພາະບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ (ASEAN) ຫຼື ບັນດາປະເທດທີ່ມີສັນຍາການຄ້າເສລີກັບ ອາຊຽນ ກວມເອົາມູນຄ່າ 61%, ຫຼາຍທີ່ສຸດ ແມ່ນປະເທດໄທ 36% ແລະ ຫວຽດນາມ 22% ໃນປີ 2024. ພ້ອມນີ້, ການສົ່ງອອກສ່ວນໃຫຍ່ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຍັງຈະສືບຕໍ່ໂດຍຜ່ານການຍົກເວັ້ນພາສີໄປຍັງບັນດາຈຸດໝາຍປາຍທາງເຫຼົ່ານັ້ນ ໂດຍພາຍໃຕ້ຂໍ້ຕົກລົງການຄ້າພາຍ ໃຕ້ຫຼັກການຜ່ອນຜັນ (Most-favored Nation ຫລື MFN), ເຊິ່ງຈະບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ພາຍຫຼັງການຫຼຸດພື້ນອອກ ຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ.

ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານ ແລະ ພາຍຫຼັງອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ, ການສົ່ງອອກຂອງ ສປປ ລາວ ໄປສູ່ ສປ ຈີນ ແມ່ນຍັງຈະຮັບຜົນປະໂຫຍດພາຍໃຕ້ໂຄງການສິດທິພິເສດສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. ນອກນັ້ນ, ການສົ່ງອອກ ຂອງ ສປປ ລາວ ໄປຈີນ ຈະເຂົ້າສູ່ລະບົບທາງເລືອກທີ່ເອື້ອອຳນວຍທີ່ສຸດ (The Most Favorite Alternative Regime) ຫຼື ການຕົກລົງໃນສັນຍາການສົ່ງອອກຂອງສອງຝ່າຍ. ໃນປີ 2024 ທີ່ຜ່ານມາ, ມູນຄ່າການສົ່ງອອກທັງໝົດຂອງ ສປປ ລາວ ໄປ ສປ ຈີນ ແມ່ນເທົ່າກັບ 24% ເຊິ່ງມີມູນຄ່າສູງເປັນອັນດັບທີ 2.

ການສົ່ງອອກໄປຕະຫຼາດສະຫະພາບເອີຣົບ (EU27) ຄາດວ່າຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເລັກໜ້ອຍ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ຂະແໜງແຜ່ນແພ ແລະ ການປະຕິບັດຕາມລະບຽບຕົ້ນທາງການຜະລິດ (Rules Of Origin) ພາຍຫຼັງຫຼຸດພື້ນຈາກ ສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ເຊິ່ງອັດຕາສົ່ງອອກ 2.6% ພາຍໃຕ້ການນໍາໃຊ້ສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າສໍາລັບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ ແມ່ນຈະຖືກປ່ຽນ ຈາກການຄ້າແບບມີສິດທິພິເສດ ມາເປັນການແຂ່ງຂັນ ເຊັ່ນ: ການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດ EU ຈະປ່ຽນຈາກ ນະໂຍບາຍຜົນປະໂຫຍດໃນທຸກດ້ານ, ຍົກເວັ້ນອາວຸດ (Everything But Arms) ມາເປັນ ລະບົບສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າແບບເພີ່ມເຕີມເງື່ອນໄຂ ສໍາລັບປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ (GSP Plus Scheme). ສໍາລັບການສົ່ງອອກສ່ວນໃຫຍ່ໄປປະເທດ ຍີ່ປຸ່ນ ຍັງຈະສືບຕໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນພາສີ ພາຍໃຕ້ສັນຍາຄູ່ຮ່ວມມື ເສດຖະກິດຮອບດ້ານ ອາຊຽນ-ຍີ່ປຸ່ນ (AJCEPA).

ຂໍ້ມູນຈາກ: ກະຊວງການເງິນ. (2024). *ສະຖິຕິປະຈຳປີ 2024 (Statistical Year Book 2024)*. ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ.

ໃນຂອບອົງການການຄ້າໂລກ (WTO), ສປປ ລາວ ຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າເຖິງບາງຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ບາງເງື່ອນໄຂ ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການຄ້າພາຍໃຕ້ຂໍ້ຕົກລົງຂອງອົງການ WTO ລວມທັງເສຍບາງສິດທິພິເສດສໍາລັບປະເທດ LDC ໃນຂອບ WTO ເຊັ່ນ: ການປ່ຽນແປງກົດລະບຽບເລື່ອງການຖິມຂຸມ (The Use of Subsidies and Countervailing Measures), ຊັບສິນທາງປັນຍາ (Intellectual Property/IP), ສູນເສຍຄວາມສາມາດຜ່ອນສິ້ນຜ່ອນຍາວໃນການ ໃຫ້ການຖິມຂຸມການສົ່ງອອກສໍາລັບຂະແໜງທີ່ບໍ່ແມ່ນກະສິກໍາ ແລະ ຈະຖືກຈໍາກັດບາງນະໂຍບາຍໃນອະນາຄົດ (Lose the flexibility to grant export subsidies for non-agricultural sectors after graduation). ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ , ຄາດວ່າຜົນກະທົບດັ່ງກ່າວ ຕໍ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນບໍ່ຫຼາຍ ແລະ ມີຈໍາກັດ.

ການຮ່ວມມື ເພື່ອການພັດທະນາ (Development Cooperation)

ເຖິງວ່າ ສປປ ລາວ ຈະສູນເສຍບາງສິດທິພິເສດໃນການເຂົ້າເຖິງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ແລະ ເງິນກູ້ຢືມດອກເບ້ຍຕໍ່າ, ການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ຫຼຸດລົງ, ແຕ່ຄາດຄະເນວ່າ ພາຍຫຼັງຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍ ພັດທະນາ ຈະສົ່ງຜົນກະທົບບໍ່ຫລາຍຕໍ່ການຮ່ວມມືເພື່ອການພັດທະນາ ເນື່ອງຈາກວ່າ ການຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ນຈະບໍ່ໄດ້ ອີງໃສ່ສະຖານະພາບຂອງປະເທດ ແຕ່ຈະຢູ່ບົນພື້ນຖານການພິຈາລະນາດ້ານລາຍຮັບຂອງບຸກຄົນ (Income Per Capita) ແລະ ຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືຂອງປະເທດ (Credit Worthiness). ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກ ສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ຈະບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງທະນາຄານໂລກ (World Bank), ອົງການເຄືອ

ຂ່າຍ ສປຊ (UN Agencies), ອົງການ ກາວີ (GAVI – the Vaccine Alliance), ກອງທຶນການເງິນສາກົນ (IMF), ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB) ລວມທັງການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການພັດທະນາຈາກບັນດາສະມາຊິກ OECD-DAC (ລວມທັງ ສ. ອາເມລິກາ, ສະຫະພາບເອີຣົບ, ອົດສະຕຣາລີ, ນິວຊີແລນ, ສ. ເກົາຫລີ ແລະ ຍີ່ປຸ່ນ) ຫຼື ພາຍໃຕ້ຂອບການຮ່ວມ ໃຕ້-ໃຕ້ (South-South Cooperation).

ການສູນເສຍທີ່ອາດເຫັນໄວ ແມ່ນການເຂົ້າເຖິງກອງທຶນສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC Fund) ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນ ກອງທຶນວ່າດ້ວຍການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ, ທະນາຄານເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ໂຄງການສະໜັບສະໜູນການລົງທຶນສໍາລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ລວມທັງ ການຫຼຸດລົງຂອງທຶນໃນໂຄງການ ຫຼື ກິດຈະກຳສະເພາະ ແລະ ພັນທະປະກອບສ່ວນໃນບາງອົງການເຄື່ອຂ່າຍ ສປຊ ຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຈະເພີ່ມຂຶ້ນໂດຍອີງໃສ່ການປະເມີນລະດັບຂອງ GDP. ນອກນັ້ນ, ການສະໜັບສະໜູນຄະນະຜູ້ແທນເພື່ອເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສາກົນ (Support to participation in international forums) ແມ່ນຈະຫຼຸດລົງ. ຜົນກະທົບໄລຍະສັ້ນດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຂຶ້ນກັບລະດັບ ຫຼື ຈໍານວນການອະນຸມັດງົບປະມານຂອງປະເທດໃນອະນາຄົດ ແລະ ສະພາບລວມຂອງປະເທດ ໂດຍອີງໃສ່ຄວາມອາດສາມາດໃນການຈ່າຍ ແລະ ການປະກອບສ່ວນຂອງປະເທດ.

ໂດຍລວມແລ້ວ, ສປປ ລາວ ຍັງມີເວລາພຽງພໍ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາດຕະການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ, ລວມທັງ ການສືບຕໍ່ເຈສະຈາດ້ານການຄ້າໃນຮູບແບບສອງຝ່າຍ ຫລື ກຸ່ມປະເທດ (ອາຊຽນ) ໃນຊຸມປີຕໍ່ໜ້າ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ສປປ ລາວ ຈະສາມາດສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນໄດ້ຢ່າງມີຍຸດທະສາດ, ສືບຕໍ່ປັບປຸງນະໂຍບາຍດ້ານການຄ້າ ແລະ ສິ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງຕະຫຼາດໃໝ່ ລວມທັງ ການສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການສົ່ງອອກ (Trade and Export Diversification) ໂດຍສອດຄ່ອງກັບແຜນການ ແລະ ທິດທາງການຫັນປ່ຽນໂຄງສ້າງທາງດ້ານເສດຖະກິດ (Structural Economic Transformation) ຂອງປະເທດ. ພ້ອມນີ້ ກໍຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ໃນການເຈລະຈາກັບຄູ່ການຄ້າຫຼັກ ກ່ຽວກັບ ເງື່ອນໄຂພິເສດດ້ານການຄ້າ (ເຊັ່ນ: ສິດທິພິເສດທາງດ້ານການຄ້າ ແບບເພີ່ມເຕີມເງື່ອນໄຂສໍາລັບປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ (GSP Plus Scheme) ທີ່ຈະຊ່ວຍຈຳກັດການສູນເສຍທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ.

ສະຫລຸບລວມແລ້ວ, ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ແລະ ອົງການ ສປຊ ຮັບຮູ້ດີວ່າ ການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມີທັງ ກາລະໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ຢ່າງຫຼີກລ່ຽງບໍ່ໄດ້ ເຊິ່ງ ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ແມ່ນປະຕິບັດຕາມກົນໄກຂອງສາກົນ. ຖ້າພວກເຮົາເບິ່ງໃນດ້ານບວກ, ການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ ຈະເປັນກາລະໂອກາດອັນສໍາຄັນ ເພື່ອພ້ອມກັນກ້າວເດີນຕາມທິດທາງແຫ່ງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ເປັນເຈົ້າຕົນເອງດ້ານເສດຖະກິດ ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ທັງເປັນການສ້າງພາບພົດທີ່ດີ ແລະ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຈາກສາກົນ ເຊິ່ງສິ່ງດັ່ງກ່າວທັງຫມົດ ຈະເປັນຜົນດີໃນໄລຍະຍາວ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ສາມາດດຶງດູດການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ມີຄຸນນະພາບ ເພື່ອປະກອບສ່ວນສ້າງວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ປັບປຸງສີມືແຮງງານໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ. ສິ່ງສໍາຄັນ ແມ່ນຕ້ອງຮັບປະກັນໃຫ້ການອອກຈາກສະຖານະພາບດັ່ງກ່າວດ້ວຍທ່ວງທ່າທີ່ໜັກແໜ້ນ (Graduation with momentum) ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຫັນປ່ຽນນີ້ ນຳໄປສູ່ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ຮອບດ້ານ ໂດຍສຸມໃສ່ແກ້ໄຂບັນດາສິ່ງທ້າທາຍທີ່ຕິດພັນກັບໂຄງສ້າງພື້ນຖານ ແລະ ສ້າງກໍາລັງການຜະລິດທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ໃນໄລຍະຍາວ.

ທິດທາງຂອງການພັດທະນາປະເທດຊາດ ໂດຍຜ່ານການສ້າງເສດຖະກິດເອກະລາດ ແລະ ເປັນເຈົ້າຕົນເອງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນການເພິ່ງພາອາໄສການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ມີທ່າອ່ຽງນັບມື້ນັບຫຼຸດລົງ, ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດເພື່ອແຂ່ງຂັນກັບປະເທດອື່ນໃນພາກພື້ນ, ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມດ້ານການລົງທຶນໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ຍືນຍົງ, ຍູ້ແຮງການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບ ເພື່ອເປັນເງື່ອນປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ແມ່ນທິດທາງທີ່ສອດຄ່ອງເພື່ອຮອງຮັບການຫຼຸດພື້ນອອກຈາກສະຖານະພາບດ້ອຍພັດທະນາ, ສາມາດເປັນກຳລັງແຮງຂັບເຄື່ອນການປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ X ທີ່ຈະຮັບຮອງເອົາໃນຕົ້ນປີ 2026 ນີ້ ໃຫ້ສຳເລັດຜົນຕາມຄາດຫມາຍ.

ຂໍ້ມູນຈາກ: ກອງເລຂາຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານ ສປຊ ສຳລັບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ.

ເອກະສານອ້າງອີງ:

- European Union (EU). (2025a). *About the EU GDP*. GSP Hub. <https://gsphub.eu/about-gsp>
- European Union (EU). (2025b). *The European Union Generalised Scheme of Preferences: Promoting Sustainable Development Through Trade*. GSP Hub. <https://gsphub.eu/about-gsp/standard-gsp>
- International Trade Centre. (2023). *Lao People's Democratic Republic after LDC Graduation: New avenues for exports*. ITC, Geneva. <https://www.intracen.org/file/lao-pdr-graduation-ldcfinalpdf>
- Observatory of Economic Complexity (OEC). (2025). *Laos - Product Exports, by HS code, 2023*. <https://oec.world/en/profile/country/laos>
- Samoa Tourism Authority. (2016). *Corporate Plan 2024 – 2027*. <https://www.samoatourism.org/articles/74/corporate-plan-2024-2027>
- UN Conference on Trade and Development (UNCTAD). (2016). *The Least Developed Countries Report 2016: The Path to Graduation and Beyond – Making the Most of the Process*. New York and Geneva. https://unctad.org/system/files/official-document/ldc2016_en.pdf
- UN Conference on Trade and Development (UNCTAD). (2018). *The Least Developed Countries Report 2018: Entrepreneurship for Structural Transformation – Beyond Business as Usual*. New York and Geneva. https://unctad.org/system/files/official-document/ldcr2018overview_en.pdf
- United Nations Department of Economic and Social Affairs. (2020). *Ex ante assessment of the impacts of the graduation of Lao PDR from the category of Least Developed Countries (LDCs)*. New York. <https://www.un.org/development/desa/dpad/wp-content/uploads/sites/45/LaoPDR.pdf>
- United Nations Lao PDR. (2025). *(Draft) Graduation Readiness Assessment*.
- World Bank. (2023). *World Bank Open Data*. World Bank Open Data. <https://data.worldbank.org>
- World Bank. (2025). *The World Bank in Cabo Verde: Overview*. World Bank Group. <https://www.worldbank.org/en/country/caboverde/overview>
- World Bank. (2025). *The World Bank In Maldives: Overview*. World Bank Group. <https://www.worldbank.org/en/country/maldives/overview>
- ກະຊວງການເງິນ. (2024). *ສະຖິຕິປະຈຳປີ 2024 (Statistical Year Book 2024)*. ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ. https://laosis.lsb.gov.la/board/BoardList.do?bbs_bbsid=B404
- ກະຊວງການເງິນ. (2025). *ບົດລາຍງານ: ການສຳຫຼວດການຊົມໃຊ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນ ຄັ້ງທີ 7 (LECS VII) ປີ 2024/2025*. ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ. https://laosis.lsb.gov.la/board/BoardList.do?bbs_bbsid=B404
- ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ. (2023). *ແຜນຍຸດທະສາດການຂ້າມຜ່ານຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2026 ແລະ ຫຼັງປີ 2026*. https://rtm.org.la/wp-content/uploads/2025/07/The-Lao-PDR-STS-for-LDC-Graduation_clear_LAO-ENG.pdf
- ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. (2020). *ສະພາບຄວາມທຸກຍາກໃນ ສປປ ລາວ: ການສຳຫຼວດການຊົມໃຊ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍຂອງຄົວເຮືອນໃນປີ 2018-19*. ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ ແລະ ທະນະຄານໂລກ. https://laosis.lsb.gov.la/board/BoardList.do?bbs_bbsid=B404
- ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. (2025). *ບົດລາຍງານສະພາບການເຕີບໂຕເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ປະຈຳ ປີ 2024 ແລະ ຫ່າອ່ຽງ ປີ 2025*. ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ. https://laosis.lsb.gov.la/board/BoardList.do?bbs_bbsid=B404
- ກອງເລຂາຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານ ສປຊ ສຳລັບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ (2025). *ປະຫວັດຄວາມເປັນມາຂອງປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ*. https://sdg.gov.la/la/news_detail/40
- ຄະນະກຳມະການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. (2005). *ຂໍ້ມູນສະຖິຕິຕົ້ນຕໍ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ປີ 1975-2005*. ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ. https://laosis.lsb.gov.la/board/BoardList.do?bbs_bbsid=B404

ຂຽນໂດຍ: ສີສະຫວັນ ພິມສະຫວັນ, ພະແນກເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ສະຫະປະຊາຊາດ, ກົມອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ.

ຮຽບຮຽງໂດຍ: ກອງເລຂາຄະນະຊີ້ນຳລະດັບຊາດ ເພື່ອການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນດຳເນີນງານ ສປຊ ສຳລັບ ປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ.